

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: kehtiv õigus võimaldab solvava postituse autori kindlaks teha

Riigikohus: kehtiv õigus võimaldab solvava postituse autori kindlaks teha

9. mai 2022

Riigikohus selgitas esmaspäeval, 9. mail avaldatud lahendis, kuidas ja millistel tingimustel on kannatanul võimalik nõuda kohtu kaudu solvava või väärinfot sisaldava veebipostituse avaldaja väljaselgitamist.

Kui kannatanu soovib oma au ja hea nime kaitseks kohtusse pöörduda, siis on tal kõigepealt vaja teada saada, kes on sobimatu sisuga kommentaari postitanud. Senise praktika järgi on kohus algatanud siis eeltõendamismenetluse, et vajalikud isikuandmed näiteks veebilehe omanikult või sideettevõttelt välja nõuda. Juristide seas on aga tekitanud erimeelsusi küsimus, kas see on Eesti ja Euroopa Liidu (EL) õigusega kooskõlas.

Riigikohtu tsiviilkolleegiumi kogu koosseis leidis 9. mail avaldatud lahendis, et kehtiv Eesti õigus ja EL-i isikuandmete kaitse üldmäärus annavad postituse tegija andmete väljanõudmiseks piisava aluse. Samas täpsustas kohus andmete väljastamise korda ja rõhutas vajadust kaitsta lisaks kannatanule ka selle inimese õigusi, kes on väidetavalt õigusvastase kommentaari avaldanud.

Riigikohus nentis, et postituse avaldaja tuvastamiseks vajalik teave kuulub isikuandmete hulka. Nende väljanõudmise ja edastamisega sekkutakse inimese eraellu ja lõppastmes võib see mõjutada ebasoodsalt ka tema väljendusvabadust. Samas võib selline sekkumine olla lubatav teise inimese õiguste kaitseks, et ta saaks vajadusel kohtusse pöörduda ja kahju hüvitamist taotleada.

Kolleegium rõhutas, et eraellu sekkumine peab olema proportsionaalne ja selle tagamiseks tuleb kohtul eeltõendamismenetluses muu hulgas hinnata võimaliku tulevase nõude perspektiivikust ehk rahuldamise tõenäosust. Samuti tohib andmeid välja nõuda ja edastada ainult nii palju, kui on minimaalselt vajalik postituse avaldaja tuvastamiseks ehk hagi esitamiseks.

Lisaks peab andmete taotleja põhjendama, miks ta ei saa postituse tegijat ise muul mõistlikul viisil välja selgitada. Mõjuvaks põhjuseks võib olla näiteks see, kui kasutajanimi või teised postituses leiduvad andmed ei võimalda autori ees- ja perekonnanime kindlaks teha. Sama kehtib ka nn libakontode, laialt levinud nimede ja varjunimede kohta, mille abil pole võimalik konkreetset inimest tuvastada.

Enne välja nõutud andmete taotlejale edastamist tuleb aga kohtul nende abil tuvastatud inimene ära kuulata, et ta saaks oma seisukohta avaldada – kas andmete edastamine on põhjendatud või riivaks see lubamatult tema privaatsust – ning anda talle võimalus andmete väljastamist vaidlustada.

Sideettevõtte või veebilehe omanik saab keelduda andmete väljastamisest ainult oma õiguste kaitseks, mitte postituse autori huvides, sest viimane saab end ise menetluses kaitsta. Andmete valdaja võib nende avaldamisest keelduda näiteks juhul, kui küsitud teave sisaldab lisaks väidetava õigusrikkuja andmetele ka

teiste inimeste andmeid või on küsitud teave nõude eesmärki silmas pidades liialt laiaulatuslik.

Riigikohtu tsiviilkolleegiumi kogu koosseisu määrusega ja riigikohtunik Tambet Tampuu eriarvamusega saab tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
533 39 846

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-kehtiv-oigus-voimaldab-solvava-postituse-autori-kindlaks-teha>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=2-21-5736/29>